

Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

Steffen Bengtsson
"Højbolund"
Vindingvej 7B
DK-8654 Bryrup
Mail: bengtsson@faunaforst.dk

TEKNIK & MILJØ
Natur og Vandmiljø

Dato: 16. august 2021
Sagsnr.: 21/4342

Kontaktperson:
Inge Lise Møller Jensen

Dir. tf.: 7996 6266

E-mail: ilmj@vejen.dk

Forlængelse af tidsbegrænset forbud mod publikums-adgang i bestemte områder af Klelund Dyrehave af hensyn til ynglende ulv

Den 26. april 2021 tillod Vejen og Varde Kommuner at afspærre dele af Klelund Dyrehave for at skabe ynglefred til områdets ulvepar. Forbuddet har været gældende indtil den 1. august 2021.

Du har nu på vegne af Klelund APS og Sofie Kirk Kristiansen, ejer af Klelund Dyrehave, søgt om lov til at opretholde den nordlige del af den midlertidige afspærring frem til den 1. november 2021. I ansøgningen har du blandt andet oplyst, at nye vildtkameraoptagelser af ulvehvalpe har dokumenteret, at ulveparret har haft ynglesucces. Ynglehiets placering er fortsat ukendt, men overvågningen har afdækket, at ulvene især opholder sig i dyrehavens nordlige område.

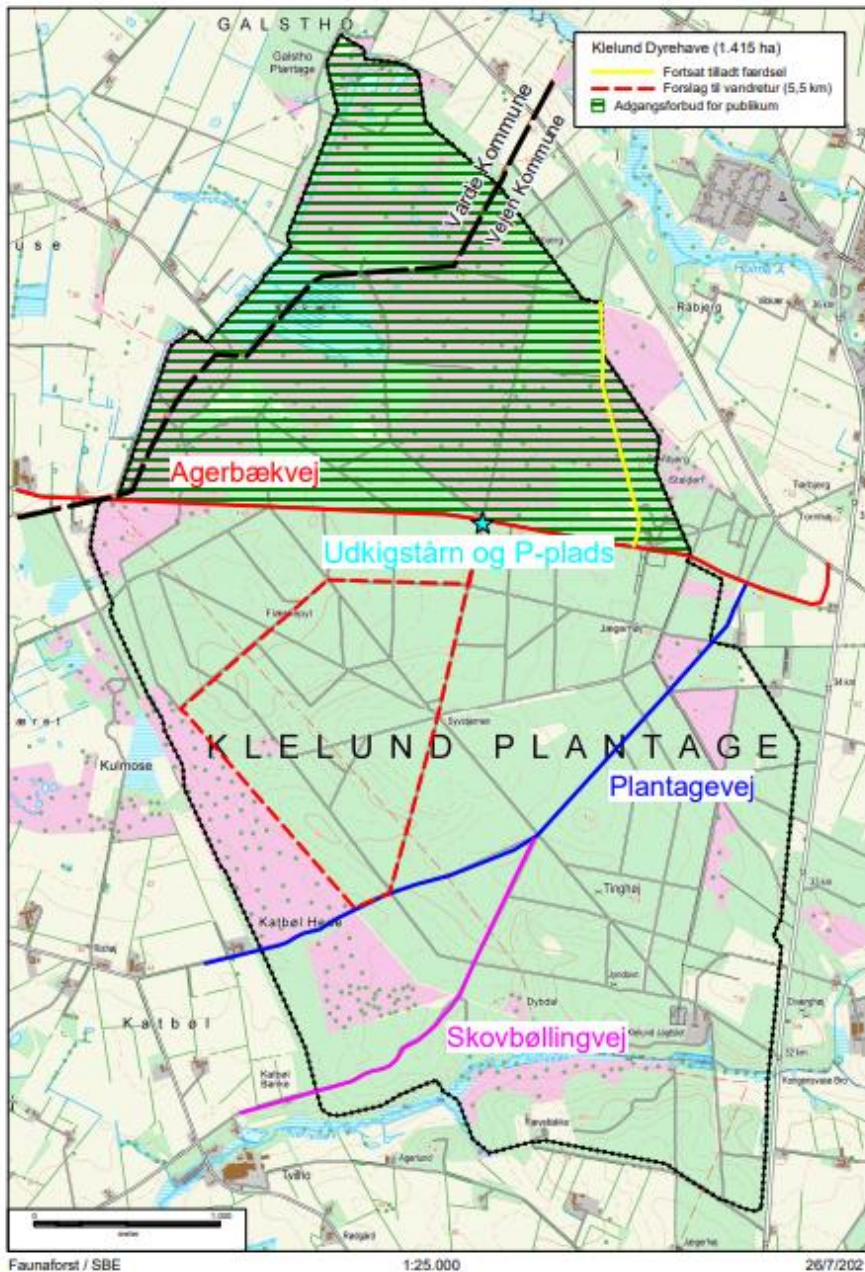
Klelund Dyrehave vil også gerne efter den 1. august fortsat kunne tilbyde ulvene et passende refugium, hvis de skulle få behov for det. Det forventes, at ulvene vil blive genstand for en overvældende publikumsinteresse på mindst samme niveau som før forbuddets etablering. Ud fra et forsigtighedsprincip er det derfor Klelund Dyrehaves opfattelse, at der også efter den 1. august bør garanteres ulvene et forstyrrelsesfrit opholdsområde som vist på kortet på næste side, når publikumspresset i den øvrige del af dyrehaven bliver for stort.

Vejen Kommune er enige i jeres vurdering af behovet for midlertidigt at opretholde et forstyrrelsesfrit område og finder derfor grundlag for midlertidigt at forbyde færdsel i de markerede områder efter naturbeskyttelseslovens 27, stk. 1, og vil derfor ikke modsætte sig afspærringen.

Matrikler der berøres af afspærringen i Vejen Kommune er:
9a Klelund by, Lindknud

Vejen Kommunes afgørelse

Vejen Kommune afgør hermed i medfør af naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1, at det er forbudt for offentligheden at færdes indenfor området, som er vist på kortet på næste side. Forbuddet gælder i en midlertidig periode fra nu af og frem til og med 1. oktober 2021 med mulighed for forlængelse til 1. november 2021, hvis der er behov for dette.

Kortet viser det område, hvor ulvene skal have fred (skraveret område).

I det følgende omtales også forhold og vilkår, som både er relevante for den del af Klelund Dyrehave, der er beliggende i Varde Kommune. Varde Kommune træffer i dag en tilsvarende afgørelse, og indgrebet i offentlighedens adgang kan bedst beskrives og vurderes ved en gennemgang af de samlede forhold.

Det afspærrede område er markeret med grøn skravering på ovenstående kort. Man må dog færdes til fods og på cykel på skovvejen vist med gul streg.

Grundejerens og myndigheders nødvendige aktiviteter (ejers og ansattes færdsel til/fra bolig og ophold ved boligen, drift, tilsyn, formidling, forskningsmæssige aktiviteter, etc.) er dog undtaget forbuddet. Inklusiv eksterne aktører godkendt af ejer.

Afspærringen gælder ikke for offentlighedens færdsel på Agerbækvej.

Afgørelsen træffes på vilkår om, at

- Der opsættes skiltning, der oplyser offentligheden om adgangsforbuddet, som beskrevet i ansøgningsmaterialet. Adgangsforbuddet vil også blive offentliggjort på hjemmesiden www.klelund.dk og på kommunens hjemmeside www.vejen.dk
- Skiltenes udformning og placering skal være tilsvarende den hidtidige skiltning.
- Forbuddet kan udøves fra dagen for afgørelsen, dog først når der er opsat skilte eller anden information i skoven.
- Skiltningen fjernes og området genåbner senest den 1. oktober 2021. Kommunen kan dog godkende en anmodning om forlængelse indtil d. 1. november 2021, hvis kommunen er enig i, at der er behov for dette.
- Hvis grundlaget for lukningen bortfalder, skal området ligeledes åbnes efter aftale med kommunen.
- Der opsatte midlertidige markering af en rød rute (se kortet på forrige side) opretholdes, mens adgangsforbuddet er gældende.
- Det er tilladt at færdes til fods og på cykel på skovvejen, der er vist med gul linje på kortet på side 2. Skovvejen skal markeres.
- Forbuddet omfatter ikke følgende, idet der ved evt. tilladelser fra grundejerens side skal tages de fornødne hensyn, jævnfør bl.a. adgangs bekendtgørelsens § 28, stk. 1, nr. 6 samt habitat bekendtgørelsen:
  - Myndigheders aktiviteter i forbindelse med alvorlig person- eller tingsskade eller til afværgelse af nærliggende fare herfor.
  - Videnskabelige- eller forskningsmæssige aktiviteter. Det kræver dog altid forud grundejerens tilladelse, og denne kan stille vilkår.
  - Offentlige myndigheders færdsel i forbindelse med varetagelse af deres administrative opgaver. Hvor myndigheden ikke har umiddelbart hjemmel til aktiviteten, kræver dette altid forud grundejerens tilladelse, og denne kan stille vilkår.

Begrundelse

- at det er verificeret, at ulveparret i Klelund Dyrehave har haft ynglesucces.
- at ulveungerne har nu opnået en alder, hvor de ikke længere er knyttet til ynglehiet og de har derfor brug for et stort område. Selv om man finder ynglehi, er der nu uden betydning for størrelsen/placeringen af området med adgangs begrænsning. Ulvene observeres primært i den nordlige del af dyrehaven.
- at der lige nu observeres en uforstyrret adfærd med aktivitet også om eftermiddagen. Forstyrrelser vil kunne medføre, at døgnrytmen forskydes, så dyrene kun er nataktive. Det vil give mindre antal timer til at søge føde og dermed mindsket chance for overlevelse.
- at hvis ulvene forstyrres, vil de måske blive presset til at forlade dyrehaven og området uden for har en anden landskabsstruktur præget af marker og mindre skov. Dette er også en risiko i forhold til deres overlevelse.

- at anbefalingerne i forskerrapporten omkring at en tilstrækkelig hensynsperiode løber til 1. august er et minimumskrav. Klelund Dyrehave ønsker den bedst mulige overlevelsessucces og vil derfor gerne sikre yderligere ro i området.
- at der kun har være ynglesucces få gange i Danmark.
- at offentligheden stadig har adgang til størstedelen af dyrehaven, og at der afmærkes en anbefalet rute for at tilgodese publikum.
- efter ulvens genindvandring til Danmark skal de danske myndigheder jævnfør habitatdirektivets artikel 12 stk. 1 sikre, at ulve ikke forsætligt forstyrres, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.
- At den midlertidige afspærring vil øge muligheden for, at publikum kan opleve ulvene på forstyrrelsesfri afstand fra dyrehavens udkigstårn på Agerbækvej, der netop overskuer størstedelen af de afspærrede arealer.
- at arealerne, der skal lukkes for forstyrrelser, er udvalgt på baggrund af observationer af, hvor ulvene hovedsageligt færdes. Der er lagt vægt på både at give ulvene ro i starten af hvalpenes opvækstperiode og at give publikum en unik mulighed for – fra udsigtstårnet - at opleve ulvenes færden på de store åbne flader nord for Agerbækvej. Hele foråret og sommeren har der været en massiv publikumsinteresse på grund af ulvene, og det vurderes absolut nødvendigt at forsøge at sikre ro i udvalgte områder af dyrehaven.
- at uden for det afspærrede område har befolkningen i medfør af naturbeskyttelseslovens kapitel 4 har ret til at gå og cykle på veje og stier i dyrehaven og til at færdes til fods på lysåbne, uhegnede arealer, der ikke er en integreret del af skoven.
- at offentlighedens adgang efter naturbeskyttelseslovens §§ 23-24, i medfør af § 27, stk. 1 helt eller delvis kan lukkes for adgang, hvis særlige forhold taler for det. Lukningsreglerne skal administreres restriktivt.
- at et forbud kun kan ske på baggrund af bl.a. objektivt konstaterbare, konkrete gener og ikke en subjektiv opfattelse af, at en færdsel virker generende. Klelund Dyrehave har, da der lå sne, konkret observeret fodspor fra mennesker, der fulgte ulvens spor rundt i området.

Kommunen vurderer i øvrigt, at projektet ikke er i strid med kommuneplanen.

Vurdering af konsekvenser for bilag IV- og rødlistede arter

Ulven er en bilag IV-art og efter ulvens genindvandring til Danmark skal de danske myndigheder jævnfør habitatdirektivets artikel 12 stk. 1 sikre, at ulve ikke forsætligt forstyrres, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer. Denne forpligtelse opfyldes med denne afgørelse.

Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1 har følgende ordlyd:

"Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag IV, litra a), med forbud mod:

- a. alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen.
- b. forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer.
- c. forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- d. forringelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder."

Ud over ulven findes i dyrehaven ynglende bestande af spidssnudet frø. Odder er tidligere observeret i området, men fundene er ikke bekræftet ved Miljøstyrelsens undersøgelser. Det vurderes dog, at dele af Klelund Dyrehave er et sandsynligt levested for odderen.

På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser er der desuden fundet vandflagermus, sydflagermus, markfirben, stor vandsalamander og løgfrø inden for det kvadrat på 10x10 km, hvori Klelund Dyrehave ligger. Alle arterne forekommer med stor sandsynlighed i Klelundområdet.

Varde Kommune vurderer, at afspærringen af områderne ikke vil skade arterne på habitatbekendtgørelsens bilag IV.

Klagebestemmelser

Afgørelsen efter lov om naturbeskyttelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.vejen.dk den 17. august 2021.

Klagefristen er 4 uger, så en klage skal være indgået senest den 14. september 2021.

En evt. klage indsendes via Klageportalen, som findes på <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Det koster et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder/organisationer at få behandlet en klage hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret tilbagebetales også, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Vejen Kommune i Klageportalen.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Baggrund og gyldighed for afgørelsen

Afgørelsen er givet på baggrund af din ansøgning af 29. juli 2021 til Vejen og Varde Kommuner.

Afgørelsen er truffet efter §27, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven (bekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1 kan kommunalbestyrelsen for private arealer bestemme, at arealer, der er omfattet af lovens §§ 22-26, helt eller delvis lukkes for offentlighedens adgang, hvis særlige forhold taler derfor, herunder hvis det vurderes eller kan forudses, at der vil kunne ske en betydelig forstyrrelse af udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder ved færdslen.

Afgørelsen er gyldig fra brevets dato til og med 1. oktober 2021. Kommunen kan dog forlænge afgørelsen til 1. november 2021.

Venlig hilsen

Inge Lise Møller Jensen
Biolog

Varde Kommune, att. biolog Jens Vahl, Jerv@varde.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Vejen afdeling, Mogens Kjær Poulsen, Torpet 103, 6682 Hovborg, (dnvejen-sager@dn.dk).
Dansk Ornitologisk Forening-Vejen, Holmeåvænget 6b, 6682 Hovborg, (vejen@dof.dk).
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V (natur@dof.dk).
Museet på Sønderkov, Sønderkovgårdsvej 2, 6650 Brørup (post@sonderskov.dk).
Sagro, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).
Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens (slf@slf.dk).
Friluftsrådet fr@friluftstraadet.dk og trekantomraadet@friluftstraadet.dk, kjn@friluftstraadet.dk
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, v/Rasmus Fuglsang Frederiksen, Jordbrovej 4, st. th., 8200 Århus N (rasmusfuglsangfrederiksen@gmail.com).
Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk).
Ulvetid, formand Ole Petersen – sendt til (ole.bastian@adslhome.dk)
Ulvefrit Danmark – sendt til (info@ulvefritdanmark.dk)